

Milosevic ponovio optuzbe za neposteno sudjenje

Author: [IWPR](#)
[ICTY](#)

Okrivljeni tvrdi da su u nastavku sudjenja pogazena njegova prava

Nakon gotovo jednomjesecnog odlaganja, sudjenje bivsem jugoslavenskom predsjedniku Slobodanu Milosevicu nastavljeno je proteklog tjedna, da bi – poslije svega dva dana i samo jednog svjedocenja – ponovo bilo prekinuto.

Stiven Kej (Stephen Kay), advokat kojeg je sud dodijelio Milosevicu, bio je prinudjen priznati kako se i nakon relativno duge pauze njegov tim suradnika jos uvijek suocava s problemom pronalazenja svjedoka.

Osim toga, Kej je najavio i da ce od suda traziti izdavanje obavezujućih naloga za dvadesetak važnih svjedoka koji su odbili suradnju. Vecinu njih opisao je kao “visoke drzavne duznosnike”, premda nije spominjao o kojim se drzavama radi.

Nakon sto je vise stotina potencijalnih svjedoka odbilo svjedociti u znak protesta zbog odluke sudaca da Milosevicu uskrate mogucnost samostalne obrane, sud je proslog mjeseca Keju odobrio dodatno vrijeme za pripremu nove strategije obrane.

Milosevic je tu odluku ostro kritikzirao, tvrdeci da se njom krse cak i ona njegova prava koja je nazvao “minimalnim”, a koja su zajamcena brojnim medjunarodnim konvencijama i statutom Tribunala.

I bivsem se jugoslavenskom predsjedniku sudi zbog zlocina koji predstavljaju teske povrede citavog niza medjunarodnih konvencija – ukljucujuci i Zenevsku, kao i Konvenciju o genocidu.

Posto je uslijed pogorsanog zdravstvenog stanja optuzenog pocetak dokaznog postupka obrane kasnio vise od dva mjeseca, suci su u rujnu/septembru odlucili Milosevicu dodijeliti advokata.

Prema medicinskim izvjestajima na koje su suci reagirali, poviseni krvni tlak od kojeg optuzeni pati ne bi mogao biti kontroliran ukoliko bi citav teret obrane ostao na njegovim plecima.

Ljecnicki su nalazi kod sudaca izazvali strah uslijed mogucnosti da sudjenje nikada ne bude privedeno kraju. Ti su strahovi vjerojatno i dodatno bili pojacani procjenom da se optuzenik ne pridzava terapije koja mu je propisana, te da uzima sasvim druge lijekove – koji, ocito, bivaju prokrijumcareni u pritvorsku jedinicu.

Otkako je u rujnu/septembru imenovan branilac, sudjenje nijednom nije odlagano iz zdravstvenih razloga.

No, masovni bojkot svjedoka jos uvijek usporava sudjenje onako kako je to doskora cinilo optuzenikovo zdravstveno stanje. Premda Milosevic nije javno pozivao na taj bojkot, branilac se ovoga tjedna osvrnuo i na “kampanju” koja je pokrenuta s ciljem da ih se obeshrabri i uvjeri da ne dolaze u Hag.

Pomalo ogorcen, Kej je istakao kako je ta kampanja podrazumijevala “najsmjesnije i potpuno lazne”

optuzbe na njegov i racun njegovih suradnika – uključujući i onu po kojoj su oni “potkupili” sve svjedoke koji su se do sada ipak pojavili.

“Nisam znao da raspolazete tolikim novcem, gospodine Kej”, rekao je predsjedavajući sudac Patrik Robinson (Patrick Robinson) s Jamajke, očito u namjeri da ublaži prilično neprijatnu atmosferu u sudnici. Milosevic je pak ostao potpuno stalozen i nepristojno zavaljen u svojoj stolici.

Prije no što su problemi sa svjedocima i ovoga tjedna dospjeli u prvi plan, pred sudom se ipak pojavio njemački novinar Franc Jozef Huc (Franz Josef Hutsch) – bivši oficir njemačke vojske koji je polovinom devedesetih postao novinar, da bi 1998. i 1999. uglavnom boravio na Kosovu, prateći lokalnu albansku gerilu, tj. Oslobodilačku vojsku Kosova (OVK).

Svjedok koji je trebalo da svjedoci nakon Huca vratio se u Srbiju, posto je prethodno zaboravio ponijeti dokaznu gradju za koju je mislio da se vec nalazi u posjedu suda. Tako je izgubljen citav dan i po vremena koje je bilo predvidjeno za sudjenje.

Huc je svjedocio kako se albanskim borcima na Kosovu prikljucio veliki broj stranih oficira, porijeklom uglavnom iz islamskih zemalja. Svjedok je procijenio da je njih bilo izmedju 80 i 120, te istakao da su svi oni prethodno prošli obuku koju je vodila jedna privatna americka organizacija.

Rat na Kosovu Huc je nazvao “izreziranim”. Prema njegovim recima, OVK bi napadala usamljene srpske policijske patrole u nadi da ce time izazvati nesrazmjerno snazan odgovor i osvetnicke napade na albanska sela u zoni u kojoj je postavljala zasjede. Huc tvrdi da su takva njihova ocekivanja u vecini slucajeva bila i ispunjena.

Svjedok, naime, smatra da su se albanski pobunjenici nadali da ce odgovor srpske policije pridonijeti porastu simpatija prema kosovskim Albancima u medjunarodnoj zajednici, sto bi pak kasnije moglo postati i zalogom nezavisnosti ove pokrajine.

Medjutim, cim je Huc poceo govoriti o nacinu na koji su jugoslavenska vojska, policija i paravojne jedinice sprovodile spomenute uzvratne napade, njegovo je svjedocenje potvrdilo navode optuzbe po kojima su ti napadi u najboljem slucaju bili nasumicni, a cesto i usmjereni ka civilnim ciljevima.

Njemački je novinar opisao i nacin na koji su srpske formacije drzale u okruzenju ona albanska sela za koja je postojala sumnja da pruzaju utociste pripadnicima OVK-a. Obruc bi bio dvostruk: vanjski (vojni) i unutrasnji (policijsko-paravojni). Od seljana se trazilo da napuste sela, a onda bi, po rijecima svjedoka, “nakon oko sat vremena, pocelo granatiranje”.

Svjedok je opisao i tezak incident koji se odigrao u selu Velika Krusa, gdje je osobno prisustvovao jednom takvom napadu, uslijed cega su mu poznate i njegove posljedice – spaljene kuce i ubijeni civili, medju kojima je bilo i djece.

Takodjer je izneo i vlastito vidjenje masakra u Racku, za koji okrivljeni tvrdi da je bio izreziran s ciljem da posluži kao izgovor NATO-u za bombardiranje Jugoslavije, koje je uslijedilo 1999.

Mada su medjunarodni promatraci navodili kako su nekoliko desetina ubijenih Albanaca, ciji su lesevi pronadjeni nadomak praznog rijecnog korita na ulasku u selo, zapravo bili civili, Milosevic je uporno tvrdio da se radilo o pripadnicima OVK-a koji su poginuli u oruzanim sukobima i koji su kasnije samo presvuceni u civilnu odjecu.

Svjedok je sudu rekao kako je i on sam imao utisak da je spomenuti masakr za strane novinare zaista "priredio" tadašnji šef Verifikacione misije OESS-a na Kosovu Vilijam Voker (William Walker); no ipak je, govoreći o onome što je vidio, priznao da su mrtvi Albanci bili "u kasnim četrdesetim, ranim pedesetim" godinama, te da "nisu pripadali onoj vrsti ljudi kakve je regrutirala OVK". Potvrdio je i da je većina njih bila usmrćena hicima u glavu, što praktično znači da je na njih pućano iz blizine.

Sljedeću je fazu "reziranog" rata o kojem je svjedok govorio predstavljalo to što bi OVK zabranjivala albanskim izbjeglicama da se vrate u svoja sela – nezavisno od toga da li im je sigurnost bila ugrožena. Umjesto toga, izbjeglice bi bile "držane" u okolnim sumama "sve dok ne stignu novinari". Ponekad bi, rekao je svjedok, od Albanaca bilo zahtijevano da napuste svoje domove kako bi u selima bile locirane operativne baze OVK-a; u drugim bi prilikama civilima bilo zabranjivano napustiti sela iako se očekivao srpski napad.

Huc je naveo i imena zapovjednika OVK-a od kojih je iz prve ruke dobio informacije o postojanju izložene taktike.

"OVK je imala dobar marketing", rekao je u jednom trenutku svjedok.

Dodao je, međutim, i da je "rezirano" izmještanje civila bilo tek jedna strana price, te da je veliki broj ljudi svoje domove napustao u strahu od srpskih jedinica, što se naročito odnosilo na razdoblje nakon što je NATO počeo sa zračnim napadima. Huc je potvrdio kako je vidio i "groblje" traktora i spaljenih oosbnih dokumenata, koje se nalazilo na granicnom prijelazu preko kojeg su, kada je bombardiranje počelo, Albanci napustali Kosovo.

Spaljivanje dokumenata optuzba tretira kao ključni dokaz da je Beograd zaista namjeravao ne samo da protjerati Albance iz pokrajine, nego i onemogućiti njihov eventualni povratak.

Po okončanju ovog svjedocenja, Milošević je još jednom napao svog advokata, tvrdeći da je propustio ukazati na citav niz veoma važnih činjenica kojima je svjedok raspolagao. Ali, kada su suci Miloševiću ponudili da sam ispravi taj propust, on je to odbio uz obrazloženje da mu se nude tek "djelici" onih prava koja mu inače pripadaju.

On je obećao da će Huca pozvati da ponovo svjedoči, ali tek "onda" [a ne "ako"] mu odlukom žalbenog vijeca bude vraćeno pravo da se brani samostalno.

Kej je proteklog mjeseca podnio žalbu na sudsku odluku o vlastitom imenovanju i o tome bi sljedećeg tjedna trebala biti pokrenuta rasprava pred žalbenim vijecem.

Usprkos tome, ovoga tjedna suci su bili odlučni u nastojanju da sudjenje bude nastavljeno po pravilima koja su sami utvrdili. Vidno ljut, Robinson je Miloševića podsjetio da mu je pružena prilika sudjelovanja u vlastitoj obrani, postavlja dodatna pitanja, konzultira se s advokatom ili sam imenuje vlastitog branioca, ali da je on nastavio odbijati takve mogućnosti.

Izgleda da suci smatraju da to ujedno potkopava i naknadne optuženikove tvrdnje po kojima najvažniji dokazi u njegovu korist još uvijek nisu izneseni.

"Ukoliko je to zaista tačno, za to ste odgovorni vi, gospodine Miloševiću", upozorio ga je predsjedavajući sudac. "Za to vam nisu krivi ni gospodin Kej, niti ovaj sud."

Ana Uzelac je voditeljica projekta IWPR-a u Hagu.

Location: Kosovo

Focus: Medunarodni krivicni sud za bivsu Jugoslaviju

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/milosevic-ponovio-optuzbe-za-neposteno>